

Πνευματικά Σημειώματα

Ἱεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης

Πνευματικά Σημειώματα:

Ἐβδομαδιαία ἠλεκτρονική ἔκδοση
Ἱεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης
τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων
Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος

Ἔτος 1ο / Τεύχος: 04
Πέμπτη 22η Φεβρουαρίου 2024

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Νικηφόρου
(9 Φεβρουαρίου π. Ἡμ.)

Πνευματικά Σημειώματα

Κυριακή τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου

Εὐαγγέλιο

(Λουκ. ιη´ 9-14)

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστῶς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ’ ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Μετάφραση

Εἶπε ὁ Κύριος αὐτὴν τὴν παραβολή. Δύο ἄνθρωποι ἀνέβηκαν στὸ ναὸ νὰ προσευχηθοῦν, ὁ ἕνας Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος στάθηκε μόνος του καὶ ἔκανε αὐτὴ τὴν προσευχή: «Θεέ, σ’ εὐχαριστῶ, διότι δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ὑπόλοιποι ἄνθρωποι, κλέφτες, ἄδικοι, μοιχοὶ ἢ καὶ ὅπως αὐτὸς ἐδῶ ὁ τελώνης. Νηστεύω δύο φορὲς τὴν ἑβδομάδα, ἀπ’ ὅτι ἀποκτῶ δίνω τὸ ἕνα δέκατο. Ὁ τελώνης στάθηκε μακριὰ καὶ δὲν ἤθελε οὔτε τὰ μάτια του νὰ σηκώσει πρὸς τὸν οὐρανό, ἀλλὰ χτυποῦσε τὸ στήθος του καὶ ἔλεγε: «Θεέ μου, σπλαχνίσου μὲ τὸν ἁμαρτωλό». Σὰς βεβαιώνω ὅτι αὐτὸς κατέβηκε δικαιομένος

πρὸς τὸ σπίτι του καὶ ὄχι ὁ ἄλλος. Γιατί ὁ κάθε ἕνας ποὺ ὑψώνει τὸν ἑαυτό του θὰ ταπεινωθεῖ, ἐνῶ ἐκεῖνος ποὺ ταπεινώνει τὸν ἑαυτό του θὰ ὑψωθεῖ.

Ἀπόστολος

(Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15)

Τέκνον Τιμόθεε, παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἴους διωγμοὺς ὑπήνεγκα καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χειρὸν, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Μετάφραση

Παιδί μου Τιμόθεε, συμπορεύθηκες μαζί μου στὴ διδασκαλία μου, στὸν τρόπο ζωῆς, στοὺς σκοπούς, στὴν πίστη, στὴ μακροθυμία, στὴν ἀγάπη, στὴν ὑπομονή, στοὺς διωγμούς, στὰ παθήματα σὰν αὐτὰ ποὺ ἔπαθα στὴν Ἀντιόχεια, στὸ Ἰκόνιο, στὰ Λύστρα. Τί διωγμοὺς ὑπέμεινα! Κι ἀπ' ὅλα μὲ γλίτωσε ὁ Κύριος. Κι ὄχι μόνο ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι θέλουν νὰ ζήσουν μὲ εὐσέβεια, σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, θὰ ἀντιμετωπίσουν διωγμούς. Μόνο οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι καὶ οἱ ἀπατεῶνες θὰ προκόβουν στὸ χειρότερο, θὰ ἐξαπατοῦν τοὺς ἄλλους καὶ οἱ ἄλλοι θὰ τοὺς ἐξαπατοῦν. Ἐσὺ ὅμως νὰ μένεις σὲ αὐτὰ ποὺ ἔμαθες καὶ ποὺ γιὰ τὴν ἀξιοπιστία τους ἔχεις τεκμήρια. Ξέρεις ἀπὸ ποιὸν τὰ ἔμαθες, καὶ μὴ λησμονεῖς ὅτι ἀπὸ τὴ βρεφικὴ σου ἡλικία γνωρίζεις τὴ Γραφή, ποὺ μπορεῖ νὰ σὲ κάνει σοφὸ ὀδηγῶντας σὲ στὴ σωτηρία διὰ τῆς πίστεως στὸν Ἰησοῦ Χριστό.

Σχολιασμός Εὐαγγελίου

Στὴν Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς πρώτης Κυριακῆς τοῦ Τριωδίου, συναντᾶμε μία ἀπὸ τὶς γνωστότερες παραβολὰς τοῦ Κυρίου, αὐτὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, ὅπως περιγράφεται στὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιο. Δύο ἄνθρωποι ἀνέβηκαν στὸν ναὸ γιὰ νὰ προσευχηθοῦν. Ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο ἦταν Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος στάθηκε μόνος του στὴ μέση τοῦ ναοῦ καὶ ἔκανε αὐτὴν τὴν προσευχή: «Θεὲ μου, σ' εὐχαριστῶ, γιατί δὲν εἶμαι σὰν τοὺς ὑπόλοιπους ἄνθρώπους ποὺ εἶναι ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ ἢ ὅπως εἶναι αὐτὸς ἐδῶ ὁ τελώνης. Νηστεύω δύο φορές τὴν ἑβδομάδα, δίνω τὸ ἓνα δέκατο ἀπὸ ὅσα ἀποκτῶ. Ὁ τελώνης ἔκατσε μακριὰ ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον καὶ δὲν τολμοῦσε οὔτε τὰ μάτια του νὰ σηκώσει πρὸς τὸν οὐρανό, ἀλλὰ χτυποῦσε τὸ στῆθος τοῦ καὶ ἔλεγε: «Θεὲ μου, σπλαχνίσου μὲ τὸν ἁμαρτωλὸ καὶ συγχώρησέ με». Σὰς βεβαιώνω, λέει ὁ Κύριος, ὅτι ὁ τελώνης πῆγε δικαιωμένος πρὸς τὸ σπίτι του καὶ ὄχι ὁ Φαρισαῖος. Διότι ὅποιος ὑψώνει τὸν ἑαυτό του θὰ ταπεινωθεῖ, ἐνῶ ἐκεῖνος ποὺ ταπεινώνει τὸν ἑαυτό του θὰ ὑψωθεῖ.

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς παρουσιάζει δύο ἄνθρώπους ἀντιδιαμετρικὰ ἀντίθετους μεταξύ τους. Ἀπὸ τὴ μία ἔχουμε τὸν Φαρισαῖο, τὸν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ, ποὺ ὅλη ἡ κοινωνία θεωρεῖ ὡς δίκαιο, ὡς ὑπόδειγμα, τὸν ἄνθρωπο ποὺ τηρεῖ τὶς ἐντολὰς τοῦ Νόμου, ποὺ νηστεύει καὶ κάνει ἐλεημοσύνες. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔχουμε τὸν τελώνη, κάποιον ποὺ θεωρεῖται ἀπὸ ὅλους ὡς τὸ μεγαλύτερο παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴ. Εἶναι ἓνας ἁμαρτωλός, ἓνας ἐκμεταλλευτὴς, ἄνθρωπος προσκολλημένος στὸ χρήμα, στὶς ὑλικὲς καὶ σαρκικὲς ἀπολαύσεις. Δύο ἄνθρωποι λοιπὸν ποὺ δὲν ἔχουν τίποτα κοινὸ μεταξύ τους, ὅπως τίποτα κοινὸ δὲν ἔχει καὶ ὁ τρόπος ποὺ προσεύχονται. Ὁ Φαρισαῖος στέκεται στὸ μέσο του ναοῦ καὶ μὲ δυνατὴ φωνὴ εὐχαριστεῖ τὸ Θεό, ποὺ δὲν εἶναι ἁμαρτωλός, σὰν τὸν τελώνη ποὺ βρίσκεται παραδίπλα, ἐνῶ παράλληλα ἀπαριθμεῖ ὅλες τὶς θυσίες ποὺ κάνει γιὰ τὸ Θεό. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ τελώνης, βρίσκεται σὲ κάποια γωνία τοῦ ναοῦ, σκυμμένος νὰ κοιτάει τὸ ἔδαφος καὶ χτυπάει τὸ στῆθος του ζητῶντας συγχώρηση γιὰ τὶς ἁμαρτίες του. Τὸ ποιανοῦ ἢ

προσευχή είναι, βέβαια, άρεστή στο Θεό, μᾶς τὸ ἀπαντάει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, δικαιώνοντας τὸν τελώνη.

Γιατί ὅμως ὁ Κύριος δὲν εὐαρεστεῖται ἀπὸ τὴν προσευχή τοῦ Φαρισαίου; Γιατί τοῦ ἀρνεῖται τὴν σωτηρία; Δὲν λέει ψέματα. Ὅλα ὅσα περιγράφει στὴν προσευχή του τὰ κάνει ὄντως. Ὄντως νηστεύει δύο φορές τὴν ἑβδομάδα, ὄντως προσεύχεται, ὄντως δίνει ἐλεημοσύνη, ὄντως δὲν διαπράττει τίς ἀμαρτίες τοῦ τελώνη. Τί λάθος κάνει; Τὸ λάθος του εἶναι ὅτι ἐνῶ τηρεῖ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα, πέφτει παράλληλα σὲ ἓνα ἄλλο ἀμάρτημα, αὐτὸ τῆς ὑπερηφανείας. Ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἴσως τὸ χειρότερο ἀμάρτημα. Εἶναι αὐτὸ ποὺ μετέτρεψε τὸν Ἐωσφόρο σὲ Διάβολο, εἶναι αὐτὸ ποὺ ὀδήγησε τοῦ πρωτοπλάστους στὸ νὰ παραβοῦν τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ καὶ ποὺ τώρα στερεῖ στὸν Φαρισαῖο τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Εἶναι τὸ χειρότερο, γιατί ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶναι ὑπερήφανος βάζει τὸν ἑαυτό του πάνω ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ μιμεῖται μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο τὸν Ἐωσφόρο ποὺ σκέφτηκε νὰ βάλει τὸ θρόνο τοῦ ψηλότερα ἀπὸ αὐτὸν τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τὸ χειρότερο, γιατί ὁ ὑπερήφανος ἄνθρωπος, ἐφόσον θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του ἀνώτερο, ἀδυνατεῖ νὰ δεῖ μέσα του, νὰ συνειδητοποιήσει τὴν ἀμαρτωλότητά του καὶ τελικὰ νὰ ζητήσει συγχώρηση. Εἶναι διπλὸ τὸ κακὸ ποὺ μᾶς κάνει ἢ ὑπερηφάνεια, ἀφοῦ ἀπὸ τὴ μία μᾶς βυθίζει στὴν ἀμαρτία κι ἀπὸ τὴν ἄλλη μᾶς στερεῖ καὶ τὴν δυνατότητα νὰ μετανοήσουμε.

Ἀπὸ τὴν παγίδα αὐτὴ ἔχει γλυτώσει ὁ τελώνης τῆς παραβολῆς κι αὐτὸ γιατί ἔχει μιὰ ἀρετὴ ποὺ εἶναι τὸ ἀντίδοτο στὴν ὑπερηφάνεια καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶναι βουτηγμένος μέσα στὴν ἀμαρτία, ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι ταπεινός, γνωρίζει τὴν ἀμαρτωλότητά του, γνωρίζει ὅτι σφάλει καὶ γι' αὐτὸ μπορεῖ καὶ νὰ ζητήσει συγχώρηση. Ὁ Κύριος, λοιπόν, ὡς φιλεύσπλαχνος, τοῦ δίνει τὴν πολυπόθητη ἄφεση καὶ τὸν δικαιώνει ἔναντι τοῦ Φαρισαίου. Γιατί αὐτὸ ἀναζητᾷ ἀπὸ τὸν τελώνη καὶ ἀπὸ κάθε ἀμαρτωλό, τὸ νὰ συνειδητοποιήσει τὸ λάθος του καὶ νὰ ζητήσει νὰ ἐπιστρέψει κοντὰ του.

Στή σημερινή εποχή, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι Φαρισαῖοι δὲν ὑπάρχουν, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπόλυτα ἀληθές. Ναι, δὲν ὑπάρχουν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὅπως ὑπῆρχαν τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ, ὑπάρχει ὁμοῦς ὁ Φαρισαῖος τῆς παραβολῆς κι ἂν σκεφτοῦμε λίγο μπορεῖ καὶ νὰ τὸν βροῦμε. Ἄς ἀναρωτηθοῦμε ποιοὶ εἶναι σήμερα ποὺ κατηγοροῦν τὸν ὑπόλοιπο κόσμο ὡς ἀμαρτωλούς; Ποιοὶ εἶναι σήμερα αὐτοὶ ποὺ κομπάζουν ὅτι τηροῦν τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ κατὰ γράμμα; Ποιοὶ εἶναι σήμερα αὐτοὶ ποὺ κάνουν μεγάλους σταυρούς, καὶ νηστεύουν δυὸ μέρες τὴν ἐβδομάδα; Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ ποὺ ὅταν πᾶνε στὸν ἱερέα γιὰ ἐξομολόγηση, ἐξομολογοῦνται τὶς ἀμαρτίες τοῦ ἀδερφοῦ τους;

Μήπως μᾶς θυμίζει κάτι ὅλο αὐτό; Ἐμεῖς εἴμαστε ὁ Φαρισαῖος! Ἐμεῖς ποὺ κάνουμε ἀκριβῶς τὰ ἴδια λάθη μὲ αὐτόν. Ἐμεῖς ποὺ κλείνουμε τὴν πόρτα τοῦ ἱατροῦ ποὺ λέγεται Ἐκκλησία σὲ κόσμο ποὺ πραγματικά τὴν χρειάζεται. Ἐμεῖς ποὺ βιαζόμαστε νὰ κρίνουμε τὸν ἀδερφό μας, σὰν νὰ μᾶς ἔχει διορίσει ὁ Θεὸς δικαστές. Ἐμεῖς ποὺ ἔχουμε βάλει τὸ θρόνο μας πάνω ἀπὸ τοὺς ὑπόλοιπους ἀνθρώπους καὶ λέμε «Εἴμαστε καλοὶ Χριστιανοὶ καὶ θὰ πᾶμε στὸν Παράδεισο». Ἐμεῖς εἴμαστε ὁ Φαρισαῖος καὶ καλὰ θὰ κάνουμε νὰ τὸ συνειδητοποιήσουμε, ὥστε νὰ ἀρχίσει σιγά-σιγά νὰ μαλακῶνει ἡ καρδιά μας καὶ νὰ ἀνοίξει στὴν πραγματικὴ μετάνοια. Μακάρι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, νὰ μᾶς φωτίσει νὰ ἀναζητήσουμε τὸ ἔλεος Τοῦ, ὥστε ὅπως καὶ τὸν τελῶνη νὰ μᾶς συγχωρήσει καὶ νὰ μᾶς χαρίσει τὴν οὐράνιο βασιλεία. Ἀμήν.

π. Ὀνούφριος Ἀβραμίδης

Παράνομοι Ἄγιοι

Γνωρίσματα καλῆς συζύγου

Καὶ ἂν προσθέσης καὶ αὐτό, ὅτι δηλαδὴ καρφώθηκε στὴν γῆ ἀπὸ τίς προσευχῆς τῆς καὶ εἶναι πάντα κοντὰ στὸν Θεό με τίς μεγάλες ἐξάρσεις τῆς ψυχῆς τῆς, τί τό θέλεις ἐδῶ τό ὕψος καὶ τίς διαστάσεις τοῦ σώματος; Πρόσεξε πῶς σωπαίνει τὴν ὥρα ποὺ πρέπει, ἄκουσέ τὴν ὅταν μιλά, κοίταξε πόσο ἀδιαφορεῖ γιὰ

τόν καλλωπισμό της, πόσο ανδρικό σθένος έχει στά γυναικεία μέτρα, τήν ωφέλεια πού προκαλεῖ στό σπίτι, τήν ἀγάπη στόν ἄνδρα της. Καί τότε θά πῆς τόν λόγο τοῦ Λάκωνα. Πράγματι ἡ ψυχή δέν ἔχει μέτρο καί πρέπει ὁ ἔξω ἄνθρωπος νά στρέφῃ τό βλέμμα του πρός τά μέσα. Ἄν δῆς τό πρᾶγμα ἀπό τή σκοπιά αὐτή, θά παύσης νά παίζῃς καί νά τήν περιπαίζῃς ὡς μικρή καί θά μακαρίσῃς τήν συζυγία σου.

(Ἐπιστολή IB', Νικοβούλω, ΕΠΕ 7, 34.ΒΕΠΕΣ 60, 212. PG 37,44C-45A)

Παράδειγμα νεότητος οἱ μάρτυρες

Οἱ νέοι ἀπό σεβασμό πρός τούς Ἁγίους αὐτούς νέους, ἄς δαπανοῦν τήν νεότητά τους ὄχι σέ αἰσχρά πάθη, ἀλλά σέ ἀγωνίσματα κατά τῶν παθῶν, παλεύοντας γενναῖα πρός τόν καθημερινό Ἀντίοχο, πού πολεμᾷ κάθε μέλος τοῦ σώματος καί μᾶς καταδιώκει μέ διάφορους τρόπους.

(Λόγος ΙΔ', Εἰς τούς Μακκαβαίους. ΕΠΕ 6, 38, ΒΕΠΕΣ 59,91. PG 35,932 D)

Βίοι Ἁγίων

Ὁ Ἅγιος Νικηφόρος ἔζησε ἐπί τῶν αὐτοκρατόρων Βαλεριανοῦ καί Γαληνοῦ καί συνδεόταν στενά μέ τόν ἱερέα Σαπρίκιο, ὁ ὁποῖος ὅμως ἔτρεφε μίσος κατά τοῦ Νικηφόρου, γιατί πίστεψε στά λόγια κάποιου συκοφάντη. Ὁ Νικηφόρος μάταια ζητούσε ἀπό τόν ἱερέα νά τοῦ πει τό λόγο καί νά τόν συγχωρέσει.

Ὅταν τό 257 μ.Χ. ξέσπασε μέγας διωγμός κατά τῶν Χριστιανῶν, συνελήφθησαν πολλοί ἐπίσκοποι καί ἱερεῖς, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ὁ Σαπρίκιος. Μόλις ὁ Νικηφόρος τόν διέκρινε μεταξύ τῶν συλληφθέντων, τόν παρακάλεσε νά τόν συγχωρήσει. Ὁ Σαπρίκιος ἀρνήθηκε πεισματικά. Μετά τό μαστίγωμα πού δέχθηκε, ὁ Νικηφόρος τόν πλησίασε καί πάλι, ἀσπάσθηκε τίς πληγές του καί τοῦ ζήτησε νά τοῦ δώσει ἔστω καί τήν τελευταία

στιγμή τήν εὐλογία του. Ὁ Σαπρίκιος ἀνένδοτος, τόν ἀπομάκρυνε καί ὀδηγήθηκε γιά ἀποκεφαλισμό.

Ἡ ἄρνηση καί ἡ ἀδιαλλαξία τοῦ Σαπρίκιου τόν κατέστησαν ἀνάξιο στά μάτια τοῦ Θεοῦ. Χωρίς πλέον τή δύναμη τῆς Θείας Χάριτος, δέν ἄντεξε τά βασανιστήρια καί τήν ὥρα τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ, λύγισε καί ζήτησε νά θυσιάσει στά εἰδωλα. Μόλις τό ἄκουσε ὁ Νικηφόρος, ἔτρεξε καί τόν παρακάλεσε νά ἀνακαλέσει τήν ἄρνησή του. Ἐκνευρισμένοι τότε οἱ δήμοι ἀποκεφάλισαν τό Νικηφόρο καί ἔτσι ἀξιώθηκε ἐκεῖνος τό στεφάνι τοῦ μαρτυρίου.

Ὁ Ἅγιος Μάρτυρας Νικηφόρος ἐορτάζει στίς 9 Φεβρουαρίου.

«Πνευματικά Σημειώματα»

Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης
τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος
e-mail: imthesgrafeio@gmail.com

Ἑπεύθυνος Ἔκδοσης:

† Πρεσβύτερος Ὀνούφριος Ἀβραμίδης τηλ: 6989286400
ἐφημέριος Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Κατερίνης

